

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . 3 frt — kr. Négy hóra . 1 frt — kr.
Fél évre . . . 1 frt 50 kr. Negyed évre — frt 75 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyílt-téri közleményeket a kiadó hivatal jutá nyos ár mellett közöl.

Magyarok Mekkája.

Nagy napra virrad holnap a magyarok hazája. Ünnepe lesz az, fényes ünnepe, melyen a Kárpátoktól Adriáig minden szív magasan dobog fel, melyen oly jól esik az öntudat: én magyar vagyok. Igen! mert a holnapi nap a magyarok dicsőségének gyásznapja, emléke ama vértanúságnak, mely a függetlenségi harc legszebb erkölcsi diadala...

Holnap lehull a lepel a szoborról, mely a nemzet mátyarjait takarja s ott fogjuk látni alakjokat, mint a megkövült hazaszeretet örök időkre szóló intőjelét.

Menjünk oda minél nagyobb számmal, hiszen Aradot a Magyarok mekkájává szentelte föl a kivégzettek lefutó vére, mutasuk be hódolatunkat, elismerésünket e fél isteneknek s habár a köemlék hidegen marad is kegyetünk szemléletére, de a vértanu honfiak szellemei ott fognak lengeni körülöttünk, mert a jogért, az igazságért vértettek el s azért, oly jól esik ezt hinnünk, a sír után a megdicsőülés lett jutalmuk. Ott lesznek ők körülöttünk, midőn összegyűlünk emlékezetükre s örvendő lelkök megáldja a hálás, a kegyeletében is nagy nemzetünket.

Mindegy, bármely politikai párthoz tartozzék is valaki, a holnapi ünnep fölül áll minden párton, mert egy szent eszmében egyesül: e haza összes gyermekeit, a hazaszeretet eszméjében. Azért igen jól írja az ezen alkalomból kiadandó „Aradi Vértanuk Albuma,” hogy *róluk való megemlékezés nem a háború és forradalom glórficációja, szenvedéseik nem a behegedő sebek felszaggatása, dicsőítésük nem ildomtalanosság törvényes állapotunkkal szemben! Életükből, szenvedéseikből, megdicsőüléseikből hazaszeretetet és törvénytisztelést tanulunk, hisz nem a mátyaromság eszközei, a melylyel, hanem az eszme, amiért meghaltak: a szent.*

Menjünk el tehát mi is s egyesítsük könnyeinket ama sok ezer könnyeivel, kiket holnapra oda vonz a nagy elődök iránti kegyelet. A fájdalom könnyei lesznek azok, melyeket a hozzánk tartozóság, a vérség gondolata ejt a honfiak elvesztése fölött, de egyszersmind az öröm és lelkesedés, melyek áthatják szívünket annak tudatában, hogy ama hazának, mely ily hősokeket teremt, a mi édes magyar hazánknak, nem szabad, nem lehet megdölni soha!

* *

Községi orvos választás.

Mult hó 30-án töltezt be választás utján a községi orvosi állás s ez állásra Dr. Szobl Lipót lett Dr. Schvartz Jakab itteni fiatal or-

vossal szemben 5 szótöbbséggel megválasztva.

A korteskedések már jó előre teljes erővel indultak meg s azért a közönség általános érdekléssel nézett a választás elé. Különléle pártok alakultak és nyíltan megvallva, egy olyan párt is, mely bármely pályázó idegen orvost üdvözölt volna, csakhogy szavazatát ne kellesék a már egy év óta itt működő Dr. Schvartz Jakabra adni. Mi az illetők e ténykedését csak is személyi ellenszenvre vezetjük vissza, mi különben határozottan indokolatlan.

Nincs okunk a megválasztott községi orvosnak tudományos képzettségében kételkedni és részünkről megválasztatása ellen semmi kifogásunk nem lehet és szívesen előlegezzük neki a bizalmat. Bennünket azonban az igen is közletről érint, midőn azt kell látnunk és tapasztalunk, hogy a választók némely részénél a meggyőződés, az akaratérő milyen gyenge és ingatag alapon áll és talán még soha választásnál az adott szó és így az elvek tisztasága oly kirívó módon meg nem sértetett, mint éppen most. Kell, hogy fájjon érintse minden jobb érzelmű embert az, midőn látnia és tapasztalnia kell, hogy a magyar ember legszebb tulajdonsága, az adott szó szentsége, így profanizáltatik. Láttunk és hallottunk a választást megelőző küzdelmek közepette több oly egyént, kik három nap leforgása alatt három pályázónak ígérték meg, hogy reájuk, illetve szavazatukra bizton számíthatnak.

Láttunk és hallottunk olyan egyéneket, kik még a választást megelőző napon, de sőt még a választási nap reggelén is erősen fogadták, hogy ők Dr. Schvartzra fogják szavazatukat adni és megdöbbenve kellett tapasztalunk — nem mintha mi Dr. Schvartz megválasztatását minden körülmények közt ohajtottak volna, hogy az illetők Dr. Szobira szavaztak.

A pályázatban megirt határidőig 3 pályázó, névszerint dr. Schvartz Jakab helybeli, dr. Boros Jakab szegvári és dr. Szobl Lipót budapesti orvosok folyamodványa érkezett be, elkésve érkezett dr. Leitner Sándor orvos pályázata, azonban azon körülménynél fogva, hogy ez utóbbi orvos pártjának egy tekintélyes tagja nyújtotta be a szolgabírói hivatalhoz a kérvényt, említett hivatal jónak látta azt elfogadni és így mind a négy pályázó jelöltetett.

Dr. Boroson kívül mindenik pályázónak volt pártja, legtöbb reménye volt a megválasztatáshoz dr. Schvartznak, hogy megválasztatását azonban minden áron megghisítsák a Leitner pártiak, jelöltjüket elejtve, a Szobl pártiakhoz csatlakoztak, de még úgy is kétes volt győzelmük. Nem hiányoztak tehát rá és lebeszélések, sem egy kevés presszió és ez okból sokan nem is szavaztak s csak is úgy érthető, hogy összesen csak 21 szavazat adatott be, melyből dr. Szobira 13, dr. Schvartzra pedig 8 esett.

Megamlitendőnek tartjuk még azon körül-

ményt, hogy a 48-as párt ebből is, mint mindből pártkérdést csinált, bár fel nem foghatjuk, hogy mi téle összefüggésben van a 48-as párt mint ilyen a községi orvos megválasztatáshoz, mert hogy tényleg pártkérdést csinált, bizonyítja az a tény, hogy a 48-as kör képviselő tagjai már jóval megelőzőleg közösen meg egyeztek abban, hogy a kijelölendő orvosokra egy a választási napot megelőző értekezleten szavazni fognak és a legtöbb szavazatot nyert orvosra lesznek kötelesek mindannyian a választásnál szavazatukat adni és valóban néhány kivételével a magán gyűlésen történt megállapodásnak megfelelően dr. Szobira adták szavazatukat. Ehhez még csak annyi szavunk van, hogy nagyon szép a katonai fegyelem a hadseregben, de éppen nem szép, sőt nagyon is helytelen az akkor, midőn a polgár magát kicsinyes pártérdekekből ily fegyelemnek aláveti és ezzel eldobja magát a polgár jogok legszebb nyilvánulási jogát, a szabad-akarat kifejezésének lehetőségét és ép ezért, mi csak is dicsérrel nyilatkozhatunk azon két — három 48-as polgárról, kik előbbre valónak tartották polgárjogukat, mint a 48-as kör pártfegyelmét.

Szükségesnek tartottuk mindezeket a választás és elvek tisztasága, az adott szó szentségének érdek figyelmeztetésül a jövőre nézve elmondani, vajha okulnának belőle azok, kiket illet.

Mint értesülünk, Dr. Szobl Lipót november hó 1-én fog — állását elfoglalandó — községünkbe érkezni és bármiként vélekedünk is a már elmúlt választásról, az legkevésbé sem érintheti a megválasztott községi orvost és azért mi őszintén fogjuk neki mondani az „Isten hozott“ -at.

Tömörkény válása.

Ma már köztudomású dolog az, hogy Mindszent községtől, egy hozzá tartozó része, a tömörkényi rész, válni akar és Tömörkény név alatt új községet szándékozik alapítani.

A válás keresztül vitelére a tömörkényiek dr. Holló Lajos országgyűlési képviselő ügyvédet bízták meg, ki is ez ügyet már a mult év elején folyamatba tette és ugyancsak nevezett képviselő ur a folyó évi január 20-án megtartott bizottsági gyűlésen személyesen részt vett. Az akkori bizottság magát a válás eszméjét sem szívesen fogadta, mindazo által tárgyalásokba bocsátkozott.

Az akkori tárgyalás lefolyását az év január 26-án megjelent lapunkban részletesen közzöltük s most csak annak kimutatása végett, hogy a tegnapi megtartott tárgyalás mennyire nem felelt meg az akkori tárgyaláson közösen elfogadott és határozott álláspontnak, ide iktatjuk az akkori határozat rövid kivonatát.

„A tömörkényi érdekeltség a Mindszent község által kérvényükre beadott előterjesztésül mind ez ideig még nincs értesítve, kéri magukat értesíteni, továbbá a fűszolgabíró előterjesztésére egyhangulag elfogadtatott, hogy a vagyoni kérdés megoldására nézve a tömörkényi érdekeltség irásosan, Mindszent község pedig az 1889. évi zárszámadás után szintén irásosan adja be javaslatát a szolgabíróhoz, a mely azután az érdekelt felekkel közöltetni fog és ezután fog a szolgabíró az újabb tárgyalásra hatánapot kitűzni. Dr. Holló Lajos indítványára az is egysangulag elfogadtatott, hogy a megtartandó tárgyalásra Örgref Pallavicini Sándor jogi képviselője is meghívassék.

A tárgyalás ezek után ki lett tűzve és tegnap megtartva, de sem a tömörkényi érdekeltség, sem pedig Mindszent község javaslata irásosan be nem adatott és így azok a tárgyalás alapjául nem szolgálhattak.

A tegnapi tárgyalásra, melyen dr. Holló Lajos országgyűlési képviselő ur is jelen volt, a megye azon határozata adott okot, hogy a két fél kísértse meg egymás között a kiegyezést. A békés kiegyezés azonban nem sikerült, noha a jelenlegi bizottság úgy látszik éppen nem idegenkedik a különválás eszméjétől, arra mutat a bizottság azon előzékenysége, hogy Lavicska Pál bizottsági tag a bizottság többi tagjainak helyeslése mellett a leendő Tömörkényi községnek a Tömörkényen fekvő és Mindszent község tulajdonát képező 400 hold földet, két iskola épületet és a 10,000 frt értékű templom és paplakot tehermentesen felajánlta, a Mindszent községet terhelő adósságokból a tömörkényiek nem tartoznak semmit átvenni.

Bárkit is meglephet az, hogy a tömörkényiek rájuk nézve kedvező ajánlatot visszautasították.

Ez ügyszóhoz jövő számunkban bővebben fogunk hozzászólni.

Helyi és vegyes hírek.

— Mindszent egy áldozatkész fia. A helybeli születésű, jelenleg Szegeden tartózkodó Nagy Antal szép jelét adta annak, hogy nem feledkezett meg szülővárosáról, mert a közel napokban ujonnan kifestette a piactéren általa mult évben felállított kőkeresztet és szobrot s ígéretet tün, hogy a r. k. templom főoltárát saját költségén kifogja ujlag tüzarányoztatni. E szép tett önmagát dicséri!

— Mindszentiek az aradi ünnepélyen. Mégis csak képviselve lesz községünk az Aradon ok-

tóber 6 án végbemenő gyászünnepélyen, a mi igen helyesen van és örömmel látjuk, hogy a lapunkban történt felszólalásnak meg lett a kívánt eredménye. Képviselve lesz a helybeli 48-as kör Kövi Árpád, Korom Gáspár, Kádár János, Kovács Imre és Klein Simon küldöttei által, kik a kör megbízásából és nevében egy díszes, „Mindszenti 48-as kör kegyelele jelélül“ felirattal ellátott babérkoszorút fognak a szobor talapzatára elhelyezni. Volt alkalmunk a koszorut megtekinteni, melynek széles és hossza nemzetiszínű szallagja van és gyászfátyollal beborított — az egész különben igen díszes munka és bizonyára nem az utolsó lesz az elhelyezendő koszoruk között. Képviselve lesznek továbbá községünk polgárai is, kik közül mintegy 15-en fognak elmenni Aradra, ezek között lesz lapunk felelős szerkesztője, Diamant Manó is. Az ünnepély lefolyásáról különben lapunk jövő száma kimerítő tudósítást fog hozni.

— Dr. Kálinger Zsigmond járási orvos, ki már évek óta Szentesen lakik, egy, legközelebb hozott megyei határozat folytán lakását Mindszentre, a járás székhelyére teszi át. Értésülésünk szerint nevezett járási orvos ur Mindszentre történendő érkezése után az uradalmi orvosi állást is elfogja foglalni, mely Dr. Kaufmann József halála óta van üresedésben.

— Kisteleken a f. hó 2 án volt iszonyu nagy szélben tűz ütött ki, mely hat házat pusztított el a melléképületekkel együtt, hogy a veszedelem nem ütött nagyobb mérveket, a szegedi tűzoltóságnak tulajdonítható, kik külön vonaton érkeztek meg Kistelekre és óriási erőfeszítéssel lokalizálták a tüzet.

— Dr. Holló Lajos Félégyháza város országos képviselője tegnap reggel községünkbe érkezett s a község házában tegnap délelőtt volt értekezlet, mely a tömörkényiek ismert elvállalkozási ügyében tartatott, mint a tömörkényi ek meghatalmazottja, jelen volt. Az értekezlet végzetével a képviselő ur elutazott.

— Statisztika. Az elmúlt hóban Mindszentben született 53, 27 fi, és 26 leánygyermek. Meghalt 32, melyből 23 férfi, 9 nő. Egybekelt 8 pár.

— Baleset. Balázs Ferenc helybeli kubicost nagy baleset érte az elmúlt héten. Tal a Tiszán kubik munkával foglalkozott említett időben s mikor a töltés feljárón felért, megszé-

dült és oly szerencsétlenül esett le, hogy lábát törte, mivel pedig nem hívtak hozzá azonnal orvost és így megsérült lábára a szükséges kötés idejékorán nem alkalmaztatott, állapota — lir szerint — oly rosszra fordult, hogy életben maradása nagyon kétséges.

— Uj könyv. Viz Zoltán, helybeli segédlelkész eddig megirt költeményeiből egy kötetet rendezett sajtó alá, mely lapunk kiadóhivatalában jelenik meg. Erre nézve a nevezett hivatal előfizetési fölhívása így hangzik: „Kellemes szolgálatot velünk tenni, midőn e mű kiadására vállalkozunk, szolgálatot azon hazai irodalomnak, melynek czélja a tiszta, a nemes idealismus. Midőn a mindennapi élet küzdelme oly annyira a föld porához köt bennünket, jól esik olykor a testből és lélekből álló embernek fölfelé is tekinteni, hogy megpihenve fáradoalmait, letörülje a verejtéket homlokáról egy édes vigasztalás öntudatával s ujlut erőt merítsen ama kísértetek nehéz óráiban, melyek az önzést, a testet talán kellemesen érintik, de romlását okozák az igaznak és szépnek. Viz Zoltán költeményei az igaz és szép eszméinek hivatott hirdetői s midőn most tiszta lelkesedésből, anyagi haszon reménye nélkül azokat a m. t. közönség elé helyezzük, engedjék remélünk, hogy fáradozásunk és áldozatunk szives pártfogásra fog találni. A mű ez évben karácsony előtt fog megjelenni s így igen alkalmas karácsonyi és ujévi ajándéknak is szolgálhat. Ára a „Költemények“-nek füzve 1 frt, diszkötésben 2 frt, mely összeget a mű megküldése alkalmából kérjük beküldeni. Vállalatunkat a n. é. közönség jóakaró pártfogásába ajánlván, vagyunk Csongrád—Mindszenten, 1890. szeptember 30. Kiváló tisztelettel a „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ kiadóhivatala, mint a „Költemények“ kiadója.“

— A puska. A bel és pénzügyminiszter legközelebb az elkobzott puskákra vonatkozólag a következő értelmű határozatot hozta: Ha a löfegyver adóztatás elöl lett elrejtve, vadászjegy nélkül használtatott, vagy más jövendőki kihágás miatt foglaltatott le, a bírság lefizetése után tulajdonosságának visszaadandó ellenben nem, ha tilos vagy órvadászat miatt történt az elkobzás.

— Megváltozott postajáratok. A községünkbe érkező és innét indított postajáratok menetrendje f. hó 1-től kezdve meg van változtatva, az új menetrend szerit indittatik Hmvá-

TÁRCA.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.

A mult és a jövő.

Mult és jövő, ti kedves jó barátok,
Hányszor derítetek fel lelkemet,
Midőn csalódva néma bánatában
Kétség szorítja össze szívemet.

A multban annyi szép emlék ragyog fel,
Mert hisz' mi elmúlt, szebb mint a jelen,
Az idő, e kétes jó barátunk
Alfényt ragyogtat a mult képeken.

De szebb is volt a mult valóban ennél,
Midőn e szív ma fájdalomban ég,
A mult, midőn még gondtalan kedélyen
Ez élettel még nem foglalkozék.

De jött az s zord szavára lelkem
Megdermedett, mint dérrs a virág
S az álmból föléb redettnek vigaszt
A gondtalan mult szép emléke ad.

És ott lebeg még délibáb ruhában
A szép remény más vigaszul elől,

Kétes jövőmnek bájos syrendája
S biztatva zeng egy szebb jövő felől.

S habár reményim már sokszor esalának,
Jövőben bizni nem szünik szívem,
Végső horga ez a fájó kebelnek,
Kedvelt derűjét féltve élvezem.

Ó mult s jövő, ti drága jó barátim!
Ti bennetek új élet vére forr
A fájó szívnek kincse, üdve vagytok,
Rézkigyó, melytől bánatunk oszol.

Egy szegény ördög, aki mindig elkésik.

(Komikus rajz.)

... Akkor készt el legelőször, mikor az ést osztoztatták. . . .

Bálint bátyánkról van szó, ha nem ismerték k. olvasóim, bemutatom becses személyiségét egész szeretetreméltóságában.

Képzelnének két mélyen fekvő apró szemmel, pisze orral, ijesztő nagy szájjal, hatalmas külhalászszervekkkel és nagy durva vonásokkal díszeskedő kaszadinnye alaku fejet, melyet tulhizott aránytalan test hordoz s akkor maguk előtt látják Bálint bátyát. Legnagyobb szeren-

csétlensége életében az volt, hogy mindig elkészt; de előlről kezdem élettörténetét.

Már mindjárt születésénél kettős bajt csinált, először, hogy a világra jött, másodsor, mert kelleténél később pillantván meg e szép napvilágot, anyjának halálát okozta.

Apja nagy gonddal ápolta az idomtalan csecsemőt, remélve, hátha a nagy fej nagy ést is rejt magában s mint egyetlen ivadékot, a legnagyobb kényelemben részesíté.

Bálint csak fejlődött szépen, legalább testileg s miután már tizedik évét elérte, beadták őt az elemi iskolákba. Ezeken átgázolva épen tizenhat éves kamasz volt, mire a gymnásiumba fölvétetett. Nagyon keservesen haladt az osztályokban s miután már huszadik évét elérte, atyja kivette őt az iskolák alól, belátva, hogy Bálint se püspöknek, se miniszterelnöknek nem született; hazahozta s rábizta a gazdaság vezetését.

Mint ilyen működött Bálint ur jó ideig, midőn egyszer csak megunta a mezsei gazdálkodást. Ambitió szorult bele; hivatalnok akart lenni s erre épen egy nagyszerű alkalom nyílt számára.

Egy állás ürült meg a miniszteriumnál s Bálint urnak hatalmas pártfogója volt az illető körökben keresztapja: gróf X.

sá helyre d. u. 2 óra 30 perckor, Szegvárra d. e. 7 óra 55 perckor, érkezik pedig Hmvásárhelyről d. e. 7 óra 45 perckor, Szegvárról d. u. 2 óra 10 perckor.

— **A kicsiny vizállás** miatt a tegnap Szolnok felől jött gőzhajó a mindszei vizimalmok környékén felakadt és teljes 6 órába került míg tovább mehetett.

— **A tiz parancs.** Tudva van-e lapok olvasói előtt hogy Ujzászi Károly csanyi lakos nejét a nyáron villám sújtotta agyon. Erre vonatkozólag a következő eset történt a csanyi külső iskolában. A tanító magyarázván a gyermekeknek az Isten tizparancsolatát s midőn elvégezte volna, azt kérde a gyermekektől. „No fiaim megtudná-e valaki közületek azt mondani, kinek adta Isten menydörgés és villámlás közt a tizparancsolatot?” Erre föl áll egy kis nebuló s bátran felel „Ujzászinénak tanító ur!” Bravó!

— **Verekedés.** A csanyi korcsmák eddig arról voltak híresek, hogy vasárnaponként csak egyben volt verekedés, a legközelebbi vasárnap azonban már két korcsmában volt tiszteges verekedés, mely legalább is egy kis csatával fölért. A harcosok számra nézve tizen voltak, kik az egyik korcsmában kezdtek, a másikban pedig végeztek s az eredmény kielégítő volt, mert a csapat fele véres fővel ment haza nyugodni a „jó harc” után. Hát bizony, ha így haladnak a csanyiak, még sokra vihetik.

— **Nagy látványosságot** rendezett Vágó Ferenc a helybeli első zenekar némely tagjainak közreműködése mellett az elmúlt hétfőn a piactéren. Ugy történt az eset, hogy Vágó uram valahol jól beszédett a jóból, ezt felesége valahogy megtudta, fekeresésére ment s szerencsésen meg is találta. Minden ékeszólási képességét felhasználta, csak hogy szeretett életpárját a haza térésre bírja, de bizony törekvését nem koronázta siker, mivel a zenészek, kik Vágó uramnak ugyancsak huzták a szebnél-szebb darabokat — ebben folyton akadályozták őt. Ebből azután szóváltás, később meg egy valóságos és igazándi harc keletkezett a minék a színelhelye már a piac tér volt, a főszereplők pedig Vágóné meg az egyik zenészek a felesége. Nagyon természetes, hogy e nem mindennapi látványosságnak nagy számu néző közönsége akadt és mivel a láthatáron nem mutatkozott kisbíró, kedvök szerint be is fejezheték a disz elődást.

— **Veszélyes könnyelműség.** A tegnap délután dühöngött nagy szélben Sipka Vendel a vásártéren disznót pörkölt. Borzalommal szem-

lélték ezt a munkát az arramenők és mintán figyelmeztetésük nem használt, egy községi tizedes küldetett ki azon utasítással, hogy az egész falunak könnyen teljes tönkremenését okozható munkát tiltsa be. Mi ugytudjuk, hogy bármely időben tiltva van a község belterületén a disznópörkölés s már azért is, de leginkább azért a vétkes könnyelműséggel párosult gondatlanságért, melyet Sipka Vendel az által követett el, hogy polgártársainak vagyonát mibe sem veszi, kérjük a szolgabírószágot az igazán megérdemelt büntetés kiszabására. Ez már csak azért sem maradhat el, hogy több ilyen eset elő ne fordulhasson.

Uj találmányok.

Az első budapesti szab. iroda Bergl Sándor tudósítása.
(korepesi ut 79. sz.)

Mű köszén.

Svédországban tudvalevőleg csupán Hoganasban fekvő „Schonenben” Malmö közelében léteznek köszéntelegek, melyek terjedelme korántsem felel meg az ország szükségletének, a mért is Angliából tetemes mennyiségben szállítanak köszénet az Észak felé. Mi természetesebb tehát, mint hogy egy a köszénet pótolható anyag felfedezése képezi jeleleg a nevezett országra nézve a legégetőbb kérdés tárgyát. — Azonban más államokban is osztatlan örömmel fogadják a drága köszén olcsóbbítását eszközölő konkurrenst, különösen pedig most, a midőn az ár felcsigázások és a sztrajk fenyegető kísérteteinek meg megjelenése van napirenden és álmatlaná teszük nem egy-sok köszénet togyasztó-gyáros éjszakáit.

Ha a „Smoländ Allehandá”-ból jövő hírek valóknak bizonyulnak, akkor úgy látszik sikerült eme fontos tüzelőanyag pótlására nézve az első lépés. A tőzeg használása tüzelési célokra az által lesz drága, hogy éppen tavaszkor a midőn a munka igen drága, kell a talapokból kiveni, hogy nyáron át szárítassék; hátránya még az is, hogy nem a szabadban, hanem kizárólagosan fedél alatt kell száradnia, hogy nagy térfogata a továbbbitást hosszú utra ugyszólván lehetetlenne teszi és hogy a tőzeg szedés lehetősége az időjárástól függ, mert egy esős nyár ezt esetleg teljesen kérdéseessé teheti. Még az is számba vehető körülmény, hogy a köszénkályhák tőzeg tüzelésre nem

alkalmasak. Hogy azonban a található nagy-mennyiségű tőzeg hasznavehetővé tétessék, szükséges, hogy neki oly alatok adjunk, a mely által a felsorolt hátrányoknak eleje vétetett.

Ezen problema az, melynek megoldásával nagyon sokat vesződött a Sahlström féle gyártelep disponensa, Ekeland H. hadnagy, Jönköpingben.

Sok és költséges experimentálások után Ekeland ur a sikert végre eléretnek hiszi, amennyiben s egy oly műköszent állított elő tőzegeből; a melynek terjedelme nem nagyobb a közönséges köszénnél s teljesen megfelelő égési értéke mellett, jóval olcsóbb ennél. Az Ekeland által használt készülék lehetővé teszi, hogy a tőzeg bár mily nedves állapotban is átdolgozható, minélfogva annak kitérése és feldolgozása bármely évszakban keresztül vihető. A processzus maga abból áll, hogy a tőzeg megszárítatik (a gázok egy részének feloldozása mellett, mely alkalommal főképen hydrogen szerepel) megszenessittetik és a szenesített anyag alkalmas formákba sajtoltatik. A levegőszáraz tőzeg a nyers anyag $\frac{1}{5}$ térfogatát tölti be, a műszén pedig $\frac{1}{3}$ át a légszáraz tőzegnek, lehet azonban egész $\frac{1}{6}$ rész térfogatra összesajtolni mely esetben a nyers tőzeg térfogatának $\frac{1}{30}$ részét foglalná el a műszén. Egési értékére nézve a közönséges köszénnel megegyezvén az uj termék a kályhák változatlanul hagyása mellett használható.

A vasipara nézve ezen uj szén a köszén felett áll, mert a faszénhez igen hasonlít. Ekeland számítása szerint ezen uj anyag ára a Svédországi köszén ár $\frac{2}{3}$ át tenné ki. Egy nem remélt vagyon forgalom fog megnyílni a leirt találmány használhatósága esetén — ha t. i. a számítások is megfelelnek a valóságnak. Az eljárás minden államban szabadalmazva lett és állítólag Oroszország részére már el is adatott egy meglehetősen nagy összegért.

CSARNOK.

Csodabogarak.

Egy szabólegényből nazarénussá vadlett próféta így szólnokolt az ő t. c. publikumának:

Atyám fia! az Isten bölcsesége onnan is kiviláglik hogy a halált sem az emberi élet elejére, se nem annak közepére, hanem a végére tette. . . .

*

Neki sem kellett hát kétszer mondani, hogy ne szalassza el a szép alkalmat; nosza fel Budapestre a keresztapához . . .

*

Van sürgés-forgát Bálint uréknál. Előkerülnek a szuette ősbőröndök a padlásról. Alakjuk bár antidiluvialis korra vall, de azt mondja Bálint ur: annál jobb, több fér bele.

Ulyan sütés-főzés, tisztogatás, mosás, vasalás és más efféle fehér cseléd munka megy végbe, mintha legalább is Amerikába akarna utazni a házi ur.

Hja! hiába. Bálint ur ritkán szánja rá magát az utazásra, de ha megy, akkor teljes kényelembe akarja magát fölpackolni.

O maga megelegetett arccal dűcög a hagyományos nagy pipával a pakolászó házi népesség közt, fölviyázva, nehogy valamit kifelejtessenek. Majd kíváncsi vendégek jönnek, hogy kitudják a nagy készülődés célját.

Bálint urnak volt annyi sütni valója, hogy álutakon járkálva, a valódi okot nem tudatta velök. Volt azonban köztük egy lapos képű, ravasz kinézésű ember, ennek végre sikerült poharazás közben kiugrasztani a nyulat a bokorból. Bálint a bizalom egy percében kivallotta az igazat.

Kövessy (igy hívták a ravasz embert)

azonnal ajánlkozott utitársának s egyszersmind kalauzának az utvesztő városban; Bálint ur a legnagyobb örömmel fogadta ajánlatát; tehát elhatározták hogy együtt mennek.

A hosszas készülődés véget érve, jól megterhelten végre megindult a karaván. Bálint ur Kövessy jóakaratu tanácsára pénzről is bőven gondolkozott, minden készpénzét összszedte az utazásra.

Először kocsin utaztak, majd aztán gőzösre szálltak fel s másnap este végre beértek a fővárosba. Egy Kövessy által melegen ajánlott vendéglőbe szálltak meg.

Az első napon utitársának mitsem kellett gondolkozni Bálint ur mulattatásáról. Nem győzött eleget bámulni azon a sok cifraságon, drágaságon, nagyszerű épületeken. Különösen a telegráfot s a gázvilágítást sehogy sem bírta neki Kövessy megmagyarázni; csak fejét csóválta rá.

Mikor mindezek nézésébe beleunt, társa elvitte Bálint urat muzeumba, fürdőbe, állatkertbe, színházba stb. már csak azért is, mint Kövessy mondta, mert ezeket mind ismernie kell egy leendő hivatalnoknak.

Ugyancsak azon cimen, hogy művelt emberek közt hivatalnokhoz illő társalgási finomságot sajtítson el, gyanus arcu férfiak jöttek

Kövessy által meghiva vendégekül.

Ezen szellemdus vendégeket természetes e visszonzásul meg is kellett vendégelni s Bálint ur nem azért járt ki négy gimnáziumi osztályt, hogy ne tudjon emberséget. Elmentek hol ide, hol oda s jól mulattak, természetesen Bálint ur tárcájának a rovására. Ezen helyzet természetszerűleg a kártyázástól sem vonhatta vissza őket s Bálint ur már csak azért is egész hévvel kapott neki, mert hiszen annélkül talán nem is lehet miniszteri hivatalnok az ember, ha kártyázni nem tud, ő pedig eddig még csak a „Fekete Péter” s „Durák”-ot ismerte.

Eleinte mindig nyert, mi annál inkább s annál nagyobb tételekre lelkesítette; később azonban veszteni kezdett s midőn egy szép reggel fölbredt, azon vette észre magát, hogy a sok pénz eluszott, pénztárcája sorvadása esett, midőn pénztét megszámlálta, kisült, hogy csak annyi maradt meg nála, mennyi a visszautazásra elég. Ekkor kijozanodott s eszébe jutott, hogy egyszer már a keresztapjához is elkellene menni abban az ügyben. Kövessy is ugy találta, hogy már elég műveltséget szerzett álláshoz magának.

(Folyt köv.)

Egy alföldi atyáknak fia volt Pesten, ki amellet az önkéntesi évet szolgálta. Fölment egyszer az öreg parasztnak az öcse Pestre s természetesen mindjárt fölkereste a jogászyereket.

Délelött ez katonai gyakorlaton volt, azért katona ruhába találta őt a János bátyja. Délutánra azonban „civil“ ruhát vett föl, még pedig nyár lévén, porcellánadrágot, 4 órákor pedig elment órát adni, mint instruktor.

Hogy az ő János bátya mindezeket nem találta rendjén való dolognak, tanuskodik a jogász apjának levele, melyet mindjárt János bácsi hazaérkezése után küldött fiának, mely a következőleg hangzott:

„Adjon Isten jónapot fiam! János bátyád hazagyütt, oszt e mondta, miben bolod vagy. Hogy délelött katona ruhába jársz és gyíkleső van az oldaladon. Azt is mondta János bátyád, hogy délután már ojan bolod vagy, hogy a gatyát húzod a nadrág fölébe. Azt is mondta János bátyád, hogy te eljárász, oszt másokat tanítasz. Minek? mikor magad is számár vagy!

RÉSZLETEK M. KÖZSÉG BIRÁJÁNAK BESZÁMOLÓ BESZÉDÉBŐL.

Tisztelt Köztársaság!

Én nem vagyok olyan tisztességes ember, mint aminek az elétem szóló reflektál, az én csekély személyzetem több ízben szerepezett már, mikor én M. község birájába vállalkoztam. Nem keresem senkinek sem a produktóját, mert én független ember vagyok, van házam, az az én sajátágom, van szőlőm, az az én tulajdonságom, mind a kettő reám van telekbelezve.

Én elismerem, hogy a tisztelt köztársaság irányomban jóindulattal már régen viselős, de legyen meggyőződve, hogy az én érzelmeim az ő irányával hasonlító módozattal vonakodik. —

Minap a külföldön, a szállóban levén dolgom, az egyik alávaló rendeltem hetvenkedett velem. Én megmondtam neki hogy ha az ur azt hiszi, hogy az ur az ami, vagy egyáltalán annyi mint én, — akkor az ur számár.

Másnap alig megyek be a városházába, az én alávaló rendeltem olyanról vonakodnak kérdőre, amiről nincs is semmi tudományom. Én megmondtam nekik, tessék azt nekem értelmemre adni, akkor megfogok rá felelkezni. — Különben beszéljenek rám amit akarnak, az engem mind nem confrontál, mert engem a bíróság adraszál, azért a pályázatomon megmaradok.

Felelősszerkesztő és kiadó tulajdonos
Diamant Manó.

HIRDETÉSEK.

BIZTOS KERESÉL.
Egy minden körben könnyen elhelyezhető cikk formájában hozatala által. Hivatalkókknak, kereskedőknek és iparosoknak jelentéskönyv mellékkezesetét kínál. Ajánlatok „C. M.“ jegy alatt Goldberger A. V. hirdetés irodájához. Budapest váci utca 9. cím. zendők. b-5

Hirdetés.

Farkas Györgynek

tulajdonát képező — Szegvár község alatt elterülő — kurca mederben termett, igen jó minőségű, elsőrendű

tetőnek való nádja van

— talpon állva — jutányos áron eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek Farkas Györggyel, Szegváron a templom (fő) utcán levő ugynevezett „Nagykorcsma“ melletti 363. sz. házánál.

! Vendéglő megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a

Bárdos-féle vendéglőt átvettem

s azt a magasabb igényeknek megfelelően teljesen átalakítottam.

Ugyanis vendéglőm be van rendezve úgy, hogy a t. vendégek a legnagyobb kényelemmel időzhetnek nálam, valamint

vendégszobáim

úgy nappalra, mint éjjelre mindig készen állanak, továbbá nappali és éjjeli órákban a legizletesebb

ételek és italok

pontos, gyors és szolid kiszolgálás mellett kaphatók.

Midőn hátor vagyok ezt a n. é. közönség b. tudomására hozni, felemlitem még azt, hogy törekvésem mindig odá fog irányulni, hogy vendéglőm jó hírnévnek örvendhessen.

A nagyérdemű közönség minél tömegesebb látogatását kérve vagyok

Mindszenten, 1890. október hó.

Kész szolgáljuk:

Engel Ignácz.

A legnépszerűbb és a legelterjedtebb magyar napilap.

X-ik évfolyam.

A legnépszerűbb és a legelterjedtebb magyar napilap.

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptulajdonosok:

Csukási József és Rákosi Jenő.

A „Budapesti Hirlap“-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét, minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarság!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar ujságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap“ érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak.

A „Budapesti Hirlap“ politikai cikkeinek iránya, mint eddig, úgy ezentul is mindenkor nemzeti és a pártérdekektől független. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. „Budapesti Hirlap“ távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hír szolgálatával. A „Budapesti Hirlap“ Tárcarovata a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kitünő zszurnaliszták szerkesztik s e helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap“ helyet foglalhat minden család asztalán. A közzgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. A Regénycsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közli.

Az előfizetés föltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr, egyhóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hirlap“ kiadóhivatalának, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.